

Alles wat je moet weten Over Trailerladen

Makkelijk, veilig en snel trailerladen voor mens en paard

*Door Eddy Modde.
8 jaar ervaring, 1000 paarden geladen*

Versie 2 , oktober 2010

Geschreven door: Eddy Modde

Illustraties door: Eddy Modde

Ik heb dit E-book in mijn eigen woorden en interpretatie geschreven gebaseerd op de acht jaar dat ik een gecertificeerd [Parelli Natural Horsemanship](#) professional was. Alles wat ik weet en kan heb ik te danken aan Linda & Pat Parelli, hun mentoren en instructeurs.

De informatie in dit Ebook berust op beste weten en geweten. Zorgvuldigheid bij navolging wordt desondanks aanbevolen. De schrijver kan niet aansprakelijke worden gesteld voor persoonlijke schade, zaak- of vermogensschade die zijn ontstaan door gebruik van aanbevolen materiaal en uitvoering van aanbevolen methodes. De informatie in dit Ebook kan te allen tijde worden gewijzigd zonder voorafgaande kennisgeving noch verplichting.

Copyright ©2010 – www.diagonaal-paardenvervoer.com

Niets uit dit Ebook mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, in digitale vorm of enige andere wijze, zonder voorafgaande toestemming van de schrijver.

Bedankt om dit Ebook met anderen te delen door ze naar de website te verwijzen www.diagonaal-paardenvervoer.com

Inhoudsopgave

	Pagina nummer
Voorwoord	4
1. Over Eddy Modde en zijn trailerlaad ervaringen	5
2. Het doel	6
3. Termen en definities	8
4. Het prooidier paard - Hoe ze leren	13
5. Waar moet je op letten – bij jezelf en bij je paard	16
6. Redenen waarom paarden niet de trailer op gaan	17
7. Het plan voor trailerladen	18
8. De voordelen van diagonaal opstelling	27
9. Casestudie	29
10. On-line Video Cursus	30

Voorwoord

Van 2001 tot en met 2009 ben ik actief geweest als gecertificeerd Parelli Natural Horsemanship instructeur. Begin 2010 ben ik me op andere dingen gaan toeleggen en na een paar maanden rust van cursussen en demonstraties kwam naar boven dat ik trailerladen altijd zeer fascinerend heb gevonden. Je ziet de vooruitgang en het resultaat en je helpt er zowel het paard als de eigenaar mee. Ik besloot om mijn kennis en ervaring te delen in de vorm van een Ebook en door een transport service aan te bieden voor diegenen die (zelfs na het lezen en toepassen van dit boekje ☺) hun paard niet op de trailer krijgen. In ieder geval niet rustig genoeg, om er met een gerust hart mee op pad te kunnen gaan.

Wereldwijd in de paardenwereld is trailerladen frustratie nummer één. Trailer laden is een zeer fundamenteel onderdeel in de relatie en communicatie met je paard, vergelijkbaar met de fundering van een huis. Is de fundering niet stevig genoeg, dan kunnen er na bepaalde tijd scheuren in de muur ontstaan. En tenzij je dit bij de oorzaak aanpakt (de fundering zelf), kun je aan symptoom bestrijding doen wat je wilt, de ergernis (de scheuren in de muur) zal blijven terugkomen.

Er zijn vele methodes en strategieën om een paard in een trailer te krijgen. We hebben allemaal de meest extreme praktijken wel eens gezien. Iedere vorm van dwang maakt het trailerladen alleen maar erger voor de volgende keer. Met voldoende kennis van de belevingswereld van een paard, kun je een paard leren zichzelf in de trailer te laden. Op deze manier wordt de trailer steeds veiliger en comfortabeler. De beste bron om voldoende kennis van de belevingswereld van een paard te krijgen, is Natural Horsemanship. Zelfs binnen de NH-wereld zullen er verschillende strategieën zijn. Ik ken en gebruik er ook verschillende, afhankelijk van de situatie. In dit Ebook heb ik het over de principes en strategieën die ik zelf het meest gebruik.

Ik heb niet de illusie dat iedereen na het lezen van dit Ebook zijn paard op deze manier kan laden. Soms is er veel ervaring en professionele hulp bij nodig. Een aantal belangrijke factoren zijn kennis, vaardigheden, timing en jouw eigen mentale en emotionele gemoedstoestand. Al deze aspecten zullen aan bod komen. Doordat paarden in het 'nu' leven en dus niet zoveel denken aan het verleden en de toekomst als mensen, leren ze vele malen sneller. Wat je ze toestaat is wat ze leren; ze leren dus ook snel het ongewenste.

Je kunt voor het leren trailerladen in de praktijk bij verschillende experts terecht. Zoek op internet op "trailerladen" en je krijgt vele zoekresultaten. Het doel van dit Ebook is tweeledig; ik wil iedereen meer kennis geven over succesvol trailerladen en ... ik wil meerdere mensen aansporen tot de aanschaf van een trailer met diagonale opstelling. Dit laatste vergemakkelijkt het laden enorm en biedt veel meer comfort en veiligheid bij het transport.

Om het schrijven van dit Ebook te vergemakkelijken heb ik één persoonsvorm gebruikt. Overal waar je leest 'zijn' paard, mag je ook 'haar' paard lezen. Hetzelfde geldt wanneer ik naar het paard verwijst als 'hij'. Dit mag ook 'zij' zijn.

Soms gebruik ik Engelse termen, omdat het Engels vaak beter overkomt dan de Nederlandse vertaling. Veel zaken die ik aanwend zijn misschien niet wetenschappelijk bewezen. Alle bevindingen zijn echter gebaseerd op ervaring en ondervinding. Ik probeer hier niets te bewijzen...bewijs het aan jezelf.

1. Over Eddy Modde en zijn trailerlaad ervaringen

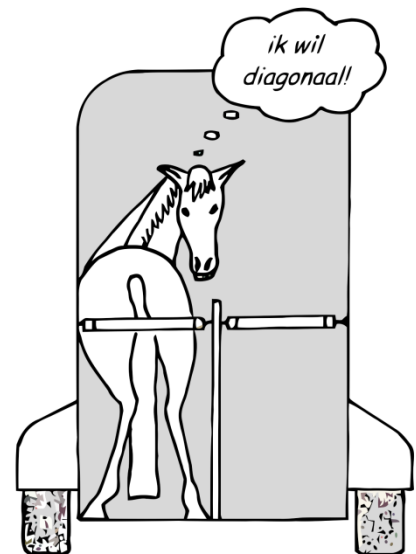
In de periode 1997 tot 2000 heb ik 13 maanden als working student bij een senior Parelli instructeur in Australië doorgebracht. Hier begonnen mijn eerste ervaringen met het trailerladen van verschillende paarden volgens de principes van Natural Horsemanship. Van 2001 tot 2006 heb ik tientallen weken cursus gevolgd bij Pat & Linda Parelli in Colorado en Florida, USA.

In de afgelopen acht jaar heb ik zeer veel paarden op de trailer geladen en sommigen ook vervoerd. Met mijn eigen paarden heb ik veel met de trailer gereisd door Nederland en België voor het geven van cursussen en demonstraties. Ook ben ik met de trailer en paard(en) naar Zweden, Zwitserland, Duitsland, Frankrijk, Engeland en Schotland geweest. Kortom, ik heb er heel wat kilometers opzitten ... zonder een schrammetje.

Ik had op een gegeven moment de kennis en vaardigheden om elk willekeurig paard in elke willekeurige trailer te laden. Vaak ook in trailers waar ik als paard niet in vervoerd zou willen worden. Echter één keer had ik een paard bij mij thuis op cursus die op weg naar huis niet meer de trailer in wilde (het was altijd al een probleem). Ze woonde nota bene slechts 5 km bij mij vandaan, maar we besloten het trailerlaad probleem voor eens en voor altijd op te lossen. Ik heb alle strategieën op deze merrie toegepast die ik kende om ze het trailerladen te helpen accepteren, maar we kwamen niet verder dan 'tolereren' dat ze uit zichzelf de trailer op liep. Zodra de stang er achter moest, liet ze zich iedere keer weer tegen het tussenschot vallen. Soms moet je aan jezelf toegeven dat je je blind staart op bepaalde overtuigingen. "Het moet lukken op deze manier, het lukt me met ieder paard". Terwijl het overduidelijk was wat de boodschap van deze merrie was, "**ik wil schuin staan!**". Ik haalde mijn ego uit de weg, liet overtuigingen los en zette het schot schuin. Direct dankbaar bleef de merrie rustig staan. Een lange stang er achter en zonder enige sribbelingen onderweg liet de merrie zich transporteren. Voorheen liet ze zich onderweg vaak tegen het tussenschot vallen.

Vervolgens ging ik zelfs nog jaren door met op de zelfde manier trailerladen, al zette ik wel al vaker het schot schuin. En bleef ik zelf rijden met een recht geladen tweepaards trailer. Een quote van William Blake: "*The road to excess leads to wisdom...for we never know what is enough until we know what is more than enough.*" Ik hoorde deze quote voor het eerst toen Eric Clapton in een interview zei waarom hij op een gegeven moment stopte met (te veel) drinken. Oftewel, er is voor mij een punt gekomen dat ik meer dan genoeg paarden en mensen gefrustreerd heb gezien met trailers, het laden en het transport. Ik heb meer dan genoeg roestende, rottende, gammele, donkere trailers gezien. Voor mij was het tijd voor [diagonaal paardenvoer](http://www.diagonaal-paardenvoer.com) ... en dit Ebook.

Momenteel bied ik een transport service aan en dit Ebook is het begin van een reeks hulpmiddelen voor iedereen die trailerladen en het transport prettiger wil maken. Mijn intentie is om middels de geniale mogelijkheden van internet vervolg hieraan te geven.

2. Het Doel

OK, het doel is om je paard de trailer op te krijgen, toch? Het kan nog beter. Mijn doel is dat je paard zelf de trailer op loopt EN jou daarna nog steeds 'leuk' vindt en dat trailerladen de volgende keer nog beter gaat. Het is belangrijk om goed te begrijpen wat 'leuk' hier betekent. Sowieso voor mensen is dit een zeer relatief begrip. Wat leuk is voor de een, is voor de ander een hel. Bij paarden ligt het simpeler al heb je uiteraard met verschillende karakters nog steeds wel variatie. Maar voor het wezen 'paard' in het algemeen, kan iets pas leuk zijn als het **veilig** voelt. Ook wanneer wij angst ervaren, is het niet meer leuk (verwar dit niet met 'spannend' waardoor wij mensen dingen doen als bungee jumping e.d.). Ten tweede is **comfort** iets wat ieder paard zeer motiveert. Een vlieg is al genoeg om discomfort te veroorzaken. Uiteraard zijn eten en drinken ook als motivatie te gebruiken. Hier ga ik later nog verder op in. Verder heeft ieder paard **mentale stimulans** nodig. In de natuur en in de kudde is die er genoeg. Op de manier waarop in onze maatschappij paarden worden gehouden is er vaak te weinig mentale stimulans. Zelfs wanneer je paard het geluk heeft in een kudde te staan en in een grote paddock of in een weiland. Weer even terugkomend op de feit dat het paard zich veilig wil voelen; daar waar een paard zich het grootste deel van de dag bevindt, dus bij de andere paarden, in de stal, paddock of weiland, voelt hij zich het veiligst. In de natuur verplaatsen ze zichzelf regelmatig, maar dan gaat heel de kudde mee. Door paarden steeds op dezelfde plek te houden, hebben we een onnatuurlijke situatie gecreëerd. Ze voelen zich bijvoorbeeld het veiligst in de stal, wat duidelijk te zien is als er brand is. De kans is groot dat ze liever in de stal blijven, want daar waren ze altijd veilig. Een van de grootste uitdagingen met trailerladen (en buitenritten) is vaak dat je paard niet weg wil van de kudde of de locatie.

Wat heb je nodig om dit patroon te doorbreken? Allereerst erkennen dat het een **patroon** is wat volledig door ons is geprogrammeerd. En zo zijn we weer terug bij 'mentale stimulans'. Een van de beste methodes voor meer mentale stimulans, is het doorbreken van patronen.

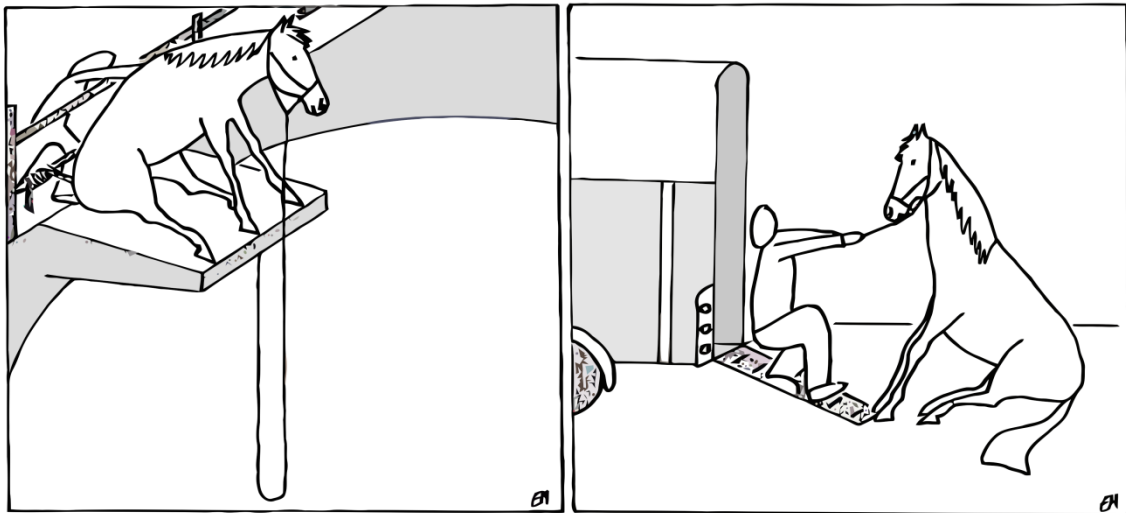
Wat je nog meer nodig hebt is **vertrouwen** en dit krijg je niet alleen door ze te verzorgen, maar juist ook door ze aan 'enge' situaties bloot te stellen, zonder dat het 'te veel' voor ze is en dat ze samen met jou ervaren dat het vermeende gevaar helemaal niet levensbedreigend was. Dus door ondervinding, komen ze over hun angst heen. Alleen kun je een paard niet zo maar in het diepe gooien. Bungee jumping is hier een mooi voorbeeld. Een mens kun je er doorheen praten met woorden die op dat moment logisch zijn. Stapje voor stapje kun je dichterbij het randje gaan staan en je springt pas als **jij zelf de beslissing maakt** om het te doen. Je kan ieder moment een stap achteruit of zelfs je helemaal terugtrekken naar waar je je veilig voelt, zodat je weer even adem kunt halen. Nadat iemand of jijzelf je weer moed aangepraat heeft, probeer je het nog eens. Als je eenmaal springt, is het een kik en ervaar je dat het niet 'eng' is (wel spannend). Als je op het randje stond terwijl je nog moed aan het verzamelen was en iemand zou zijn hand op je rug leggen en je proberen te duwen, zou je je schrap zetten en het waarschijnlijk uitschreeuwen: "Neeeee, ik ben er nog niet klaar voor". Dit doet een paard ook als je hem 'dwingt'.

Zo is het ergste wat je kunt doen bij trailerladen, een paard dat probeert en moed aan het verzamelen is, vragen een stap voorwaarts te doen. Zelfs een klikje met je stem is soms al genoeg om een bang paard volledig te laten flippen en te doen twijfelen aan jouw goede leiderschap. En bingo ...

zo zijn we bij het volgende ingrediënt: **leiderschap**. Voor een paard is een goede leider diegene die het beste voor zijn veiligheid kan zorgen.

Om het 'perfect' te doen, moet je dus weten wat er in je paard omgaat. Je suggesties moeten in timing zijn met zijn denken en gevoelstoestand en met de juiste intentie worden uitgevoerd. Dit komt er op neer dat je vaardigheden en ervaring zo goed moeten zijn als iemand met de zwarte band in karate. Voor mij ben je dan zo ver dat je jezelf een 'paardenfluisteraar' kunt noemen. Hun timing is dus zo goed, het lijkt dan allemaal vanzelf te gaan.

Zoek de 7 overeenkomsten (oplossing onderaan deze pagina)

Ook nog even dit. Wij zijn degenen die iets met ons paard willen doen en ze daarvoor soms op een trailer moeten laden. Laten we eerlijk wezen, als het aan hun lag, bleven ze liever in de wei met de kuddegenoten. Maar je kunt paarden een heel leuk leven geven met meer mentale stimulans. Dus af en toe eens ergens naar toe met de trailer is prima. Gebruik de trailer niet alleen om naar de kliniek te gaan of op wedstrijden. Maak af en toe leuke trips!

Samenvatting:

Het is mijn doel dat jij je paard zichzelf kan leren laden en dat hij jou daarna nog steeds leuk vindt en dat het iedere keer beter wordt!

De 7 overeenkomsten: 1. Dwang 2. Zowel trekken als duwen helpt niet 3. Het paard heeft geen keus 4. Fysieke spanning 5. Mentale verzet 6. Emotionele stress 7. Frustratie bij mens en paard

3. Termen en definities

Om duidelijk te kunnen communiceren is het belangrijk dat alle termen die ik gebruik bij de lezer overkomen zoals ik ze bedoel. Vooral omdat bepaalde termen een negatieve associatie kunnen hebben. Er zou helemaal niets negatiefs aan het trailerladen van paarden moet zijn. Vandaar in dit hoofdstuk een aantal definities van verschillende termen die in dit Ebook zullen voorkomen.

De relatie

Hier gaat het voornamelijk om wat het paard van jou denkt. Dit is het gevolg van je non-verbale communicatie, intentie en attitude. Een goede metafoor is hier als een man een vrouw ten dans vraagt (dat kan natuurlijk ook andersom, maar in dit voorbeeld is de vrouwelijke intuïtie een belangrijk gegeven). Ten eerste wordt de 'eerste indruk' al gemaakt op het moment dat de man de betreffende vrouw aankijkt en benadert. De intentie kan nu al te zien zijn. De dame heeft al een beslissing gemaakt wat het dansen betreft, maar wacht nog af wat het zal worden aan de hand van de communicatie en attitude. Stel dat er gedanst wordt, duurt het slechts enkele seconden voor de eerste indruk wordt bevestigd of herzien. Oftewel, binnen enkele ogenblikken weet de vrouw of de man wel of niet kan dansen. Hopelijk krijgt de vrouw geen mondriem, wanneer hij onbedoeld op haar tenen stapt en zij daar iets van zegt. Dit is symptoom bestrijding en komt de relatie niet ten goede.

Comfort

Paarden leven in het nu en comfort is zeer belangrijk. Een vlieg zorgt al voor voldoende discomfort om een paard met zijn staart te doen zwaaien, happen of trappen naar de vlieg, of meerdere vliegen kunnen een paard in de wei zelfs aan het bokken of galopperen krijgen. De paarden doen wat nodig is om weer comfort te krijgen.

Beloning

Een beloning dient om het paard te laten weten dat hij iets goed doet of deed. De beloning is tevens de motivatie om het de volgende keer net zo goed, of zelfs nog beter te doen. De grootste beloning is wanneer je stopt met wat je deed/de druk weg neemt/het paard met rust laat. Klopjes geven is geen beloning, maar een manier om gespannen spieren te ontspannen. Dit dienen overigens zachte klopjes te zijn en niet ... hoe harder, hoe groter de beloning. Je kunt je stem gebruiken, maar de woorden die je zegt zijn van weinig invloed. Wat wel invloed heeft, is je intonatie en intentie. 'Goed zo, braaf' komt niet over als je met knikkende knieën staat of in gedachten denkt "ik maak frikadellen van je als je niet doet wat ik wil". Ook geef je een paard geen beloning als je veel energie uitstraalt. Om mensen meer bewust te laten worden van energie en hun intentie, geef ik als advies om je stem niet te gebruiken. Zelfs met mensen onderling is 55% van je communicatie lichaamstaal en 38% is de intonatie e.d. Slechts 7% zijn de woorden die je zegt (bron: NLP). Paarden gebruiken onderling verbale communicatie zelfs zeer weinig, wat aangeeft hoe weinig invloed het zal hebben. Neemt niet weg dat je met stemcommando's geen prachtige dingen kunt doen, maar niet in eerste instantie. Zo ook met voer. Bij geen enkel trailerlaad probleem heb ik ooit voer gebruikt. Paarden kunnen lang

zonder eten, als het echt zou moeten. Ze kunnen dagen zonder drinken. Ze kunnen een minuut of iets langer zonder zuurstof. Maar veiligheid en comfort is iets wat ze altijd NU willen hebben. Dit maakt het de grootste motivatie. Dus wat kun je gebruiken als beloning? ... niets doen, alle druk en energie wegnemen, aaien en krabben. Ze tijd geven om de gedachten te laten bezinken. Dit laatste heet in de Engelse taal 'dwell' of 'soak time'. Dit eindigt bijna altijd in het likken van de lippen, wat aangeeft dat er een 'muntje gevallen is'. Dan hebben ze het 'begrepen' en verwerkt.

Druk

Ik heb ervaren dat veel mensen 'druk' een negatief woord vinden. Velen die met Natural Horsemanship beginnen, denken dat dit een kwestie is van heel lief zijn. Druk is geen negatief woord. Zo had ik eens een lange discussie hierover met een bezoeker van onze stand op Horse Event. Na een tijdje dacht ik dat ik het anders moest aanpakken. Ik legde mijn hand op haar schouder, deed een suggestief gebaar met mijn ander hand en zei verbaal: "laten we even buiten de stand gaan staan". Al deze drie vormen van communicatie zijn naar mijn idee al 'druk' en heb je niet als negatief ervaren. "oh ja, inderdaad" was haar reactie, ze kocht een carrotstick en weer verliet een tevreden klant de stand ☺. Nu komt het voor dat je soms meer 'druk' nodig hebt en daar is waar het mis gaat. De volgende term 'assertief' kan hier meer duidelijkheid over geven. Bestudeer hoe paarden bij elkaar druk gebruiken en je zult zien dat het soms heel subtiel is. Of, het is zo assertief dat als een paard dit naar een mens zou doen, we meteen in het ziekenhuis zouden belanden. Paarden zijn heel gevoelig, maar kunnen ook ontzettend veel fysieke druk verdragen. Kijk maar als je een horzel op hun hals doodslaait. Ze zijn je dan heel dankbaar. Het is de mentale en emotionele druk die gepaard gaat met sommige fysieke druk, waar de paarden erg onder kunnen lijden.

Drijven

Dit heeft niets met water te maken en ook zinkzalf kan geen remedie bieden ☺. Je ooit afgevraagd waarom een paard zijn oren plat legt? Soms is het defensief bedoeld, soms dominant. Maar de reden is dat ze een ander paard (of een hond, een koe of de mens) willen (weg)drijven. Dusdanig dat de ander wijkt voor de suggestie. Oren plat is hier de eerste waarschuwing. Daarna volgt meestal een bewegend lichaamsdeel (staart, voor- of achterbeen, hals). Vervolgens nadert het paard en de laatste fase is waar er wel degelijk fysiek contact is. En meestal niet bescheiden, maar een flinke beet of trap. Het allerhoogste paard in rang, hoeft niets of nauwelijks iets te doen om een ander paard te laten wijken. Ze 'drijven' met hun intentie en duidelijke, sterke aanwezigheid. Ze hoeven dus niet over te gaan tot fysiek contact, maar zijn hier zeker toe bereid ... zonder twijfel, angst of boosheid.

Assertief

Volgens het woordenboek: *bereid en in staat voor zichzelf op te komen, zelfbewust, zelfverzekerd*. Ik zou daar nog aan toe willen voegen: *de intentie om te doen wat nodig is, zonder emotie*. Paarden kunnen elkaar een keiharde mep uitdelen, zonder frustratie of boosheid. Emoties als boosheid en frustratie (en ook alle andere emoties) zijn gebaseerd op gebeurtenissen uit het verleden die zich in het onderbewustzijn bevinden. Oftewel, op dat moment bevind je je in het verleden (mind) en niet in

het nu. Zo kun je niet effectief zijn. Als je van films houdt kun je dit terugvinden in o.a. [‘The last Samurai’](#) en [‘The Legend of Bagger Vance’](#) (klik op de link en zie dit stukje van de film op youtube). Je emoties onder controle hebben is ook een voorwaarde voor het gebruik van stem commando’s. De stem verheffen, gepaard met emotie, ontkracht je leiderschap en bevestigt je ‘roofdiergedrag’.

‘Roofdiergedrag’

Om dicht bij elkaar te komen moet het paard zijn instincten als prooidier loslaten en de mens zijn instincten als ‘roofdier’. Nu nemen veel mensen het persoonlijk als zeg dat we roofdier instincten hebben. Maar ik heb het over de volgende reacties: Wij krimpen ineen als we bang worden wat veel gebeurt tijdens het rijden (vergelijkbaar met een kat die op je schoot zit en plots zijn nagels in je benen slaat). Ons instinct is dan om snel de handen te sluiten en pas te openen als het te laat is (zo krijg je brandwonden bij je leidtouw). Sluit je handen langzaam en doe ze snel open. Instinctief gedrag omzetten in een bewuste actie en deze daarna een automatisme laten worden, vergt veel oefening. Je paard met twee ogen aankijken is geen probleem ... als je er maar niet hongerig en moordlustig uitziet. Nee, dit is geen grapje en ook niet overdreven. Het meest roofdierachtige is waarschijnlijk de neiging om dwang of intimidatie te gebruiken in plaats van wederzijdse communicatie en psychologie.

Dominantie

Dit woord wordt meestal gebruikt wanneer het gaat over rangorde in de kudde. Het wordt ook vaak te pas en te onpas gebruikt als een paard niet de trailer op wil. Het niet de trailer opgaan, doet een paard niet omdat hij zich de baas over jou voelt of om je te pesten. Een paard hoger in rang, heeft een verantwoordelijkheidsgevoel naar zijn kudde toe. Hun veiligheid is zijn verantwoordelijkheid. Ze gaan dan niet de trailer op, omdat ze liever bij de kudde blijven. Om hier nou te zeggen dat het dominantie is, is niet helemaal eerlijk. Jij haalt het paard namelijk weg uit zijn kudde. Dus tenzij het paard zich bij jou net zo veilig en comfortabel voelt als bij zijn kuddemaatjes, waarom zou hij dan doen wat jij wilt. Hier komen we terecht op de zeer belangrijke **relatie**; wat vindt je paard van jou en welke associaties heb jij (of vorige eigenaren) het paard met de trailer doen ervaren.

Wijken – the basic moves

Eigenlijk zijn het de ‘moves of dominance’. Dit zijn de bewegingen die paarden onderling ook met elkaar doen om de rangorde te bepalen of te bevestigen. Met non-verbale communicatie kun je een paard op twee manieren laten wijken – met behulp van aanraking en door te drijven. Voor het trailerladen (en alles wat je verder met je paard wilt doen) is het belangrijk dat alle basis vragen die je aan je paard kunt stellen, zonder twijfel en angst worden uitgevoerd. Deze ‘basic moves’ zijn: voorwaarts, achterwaarts, achterhand wijken en voorhand wijken en zijwaarts. Dit zijn dingen die je paard absoluut voor je moet doen zonder angst of twijfel. Dit laatste is erg belangrijk. Een gevoelig, sceptisch paard lijkt goed te wijken, maar het is heel vaak vluchten uit angst en dat is weer niet wat ik hier bedoel. Wijken is zonder enige vorm van angst, maar een positieve vorm van begrip en respect. Als jij niet kunt bepalen welke richting de benen van je paard op gaan, dan gaat het paard dat zeker met jou doen. Zo eindig je in eeuwig heen en weer wandelen naar en van de trailer of met een paard dat over je heen loopt. Natural Horsemanship geeft alle antwoorden om je paard goed te ‘leren’ wijken. Overigens is dit niet iets wat ze moeten leren. ‘Wijken of niet wijken’ is waar ze mee

opgroeien in de kudde. De rangorde in de kudde wordt bepaald door wie-wijkt-voor-wie. Helaas, helaas, helaas groeien sommige paarden op met weinig vrij sociaal spel, los met andere paarden. En dan spelen ze het wie-wijkt-voor-wie spelletje met de vaak niets vermoedende mens. Een bijtend veulen straffen, helpt niets als de mens zich niet bewust is van wie-wijkt-voor-wie. Een veulen wat met respect wijkt voor een paardenmens zal nooit bijten. Hooguit wat nieuwsgierig 'knabbelen', wat je gewoon kunt toestaan.

Vlot vertrek

Pat Parelli heeft het altijd over snappy departures & smooth transitions. Oftewel vlot vertrek en vloeiende overgangen. Ik wil hier voornamelijk het 'vlot vertrek' gebruiken. Als je met je paard vanuit stilstand kunt aanspringen in galop, dan weet je precies waar ik het over heb. Er is een gevoel van begrip, oplettendheid, kracht vanuit ontspanning. Stel je dezelfde ingrediënten voor bij vertrek vanuit stilstand in draf en zelfs in stap, ook wanneer je met je paard op de grond werkt, zoals bij: een paard de cirkel op sturen, over een sprong of op een trailer.

Communicatie

Dit moet wederzijds zijn. Als er alleen signalen gaan van de mens naar het paard en de signalen van het paard worden genegeerd, dan is er geen sprake van communicatie. Het paard communiceert altijd terug, maar niet verbaal. Werkelijk heel het lichaam moet geobserveerd worden. Alleen wanneer dit juist geïnterpreteerd wordt en de mens zijn signalen aanpast tot het paard ze begrijpt, is er sprake van communicatie.

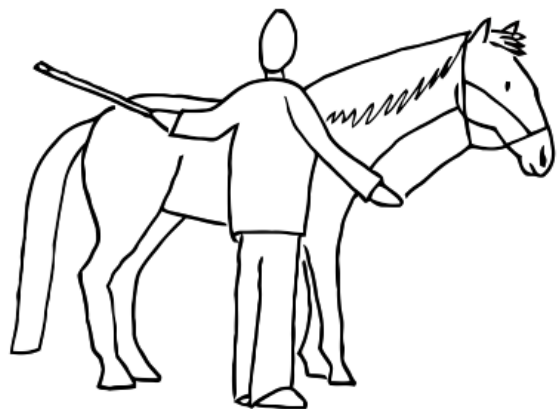
Psychologie

Gebruik maken van paarden psychologie betekent dusdanige communicatie dat je doordringt tot in de denkwereld van het paard. Hoe dieren denken, doet er hier niet toe. Ze denken zeker niet zoals een mens en kunnen niet bewust hun aandacht ergens op vestigen. Ze leven echter altijd in het 'nu' en de aandacht gaat daar naar toe, waar het op dat moment moet zijn om te overleven. De aandacht krijgen is één ding, maar de aandacht zien te houden, inclusief het vertrouwen en respect, dat is de uitdaging.

Posities

Met deze kennis van het wijken, weet je nu ook dat de positie waarin je loopt/staat niet uitmaakt voor de dominantie – vaak lopen we voorop, een ruiter zit op zijn paard, wie ment bevindt zich er achter. Maar je bent voor een paard de leider als jij degene bent die controle heeft over de beweging. Dit houdt ook in dat jij kunt bepalen waar en wanneer je stil staat.

In de positie naast je paard kun je je paard zowel leiden als drijven. Zo heb jij alle controle, mits je paard voor je wijkt, oftewel, positief op je suggesties respons geeft. Het is hier wel van belang dat het paard zijn voorhand voor je wijkt!!!

Principe versus regels

Regels worden verzonnen en zijn meestal ter symptoom bestrijding. Als je de regels overtreedt, loop je een risico. Degene die de regel stelde heeft namelijk ook gevolgen verzonnen in de vorm van 'straf'. Je rijdt te hard en je krijgt een boete. Je steelt en gaat naar de gevangenis. Het nodigt tevens uit om er gewoon maar voor te zorgen dat je niet betrappt wordt en er mee weg kunt komen, als je dat zou willen.

Principes zijn natuurwetten. Als je ze niet eert, zijn er natuurlijke wetten die, zonder uitzondering, je zullen tegenwerken. Een paard is een levend wezen. Wees principieel en gebruik psychologie en communicatie, in plaats van dwang en intimidatie omdat iemand ooit regels verzonnen heeft.

**In dit hoofdstuk kun je
mijn definities vinden
van:**

Relatie
Comfort
Belonen
Druk
Drijven
Assertief
Roofdier gedrag
Dominantie
Wijken
Respect
Vlot vertrek
Communicatie
Psychologie
Posities

4. Het prooidier paard – Hoe ze leren

‘Leren’ gebeurt door ondervinding, ervaring. Het maakt niet uit hoeveel intellectuele kennis wij hebben, je moet je paard er van zien te overtuigen dat de trailer een veilige en comfortabele plek kan zijn. ‘Leren’ kan op twee manieren gebeuren; bewust en onbewust.

In de ‘onbewuste’ state of mind gaat het paard af op instinct om te overleven. In de ‘bewuste’ state of mind is het paard zelfverzekerd en in staat om situaties in te schatten en te beredeneren.

Een aantal voorbeelden van beiden.

Onbewust leren:

- Je bent bij de geboorte van een veulen. Iedere aanraking wordt geprogrammeerd (vooral in de eerste levensuren). Of dit resulteert in iets positiefs of negatiefs hangt van je timing van loslaten af. De ‘state of mind’ die het veulen had op het moment van de aanraking en het loslaten kan bewerkstelligen dat het veulen leert dat aanraking prettig is, of onprettig, tegen de druk in moet gaan of er voor moet wijken. Ik heb eens een pony in handen gehad die vlak na de geboorte (de imprint fase) veel was aangeraakt, maar het moment van loslaten was toen het veulen nog spartelde. Toen het een volwassen pony was, ‘spartelde’ het nog steeds alle kanten op bij diverse aanrakingen. Een zeer gevaarlijke situatie, gecreëerd door een verkeerde timing.

- Je vraagt een paard de trailer op door druk op het halster uit te oefenen via het leidtouw. Het paard gaat als reactie tegen de druk in (dit is sowieso hun natuurlijke reactie of kan ooit al eens zo geprogrammeerd zijn) en stoot zijn hoofd tegen het dak van de trailer. Het ging zeer snel en onbewust heeft het paard een zeer negatieve ervaring gehad. Dit voorkomen is trouwens heel simpel: nooit een paard de trailer op proberen te trekken.

Bewust leren:

- Het veulen groeit op, wordt zelfverzekerder rond mensen en begint zijn dominantie spelletjes uit te proberen op mensen. Door bijten, duwen of trappen leert hij dat ook mensen voor hem wijken. Dit is voor het paard/veulen niet negatief. Ook met andere paarden leert hij – “die wijkt wel voor mij, die wijkt niet voor mij. De ene mens wijkt wel voor mij, de andere niet; gewoon blijven proberen 😊” (mentale stimulans)

- Tijdens het trailerladen met de juiste benadering zorgt nieuwsgierigheid ervoor dat de angst overwonnen wordt en zet het paard bewust weer een stap verder. Doordat de angst door het paard zelf overwonnen werd en de stap voorwaarts de trailer in een bewuste keus was, is de ervaring positief.

‘Leren’ en het trailer laden.

Ik was in 2001, tijdens mijn instructeuropleiding bij Parelli in Colorado, in de gelukkige situatie om les te krijgen van Ronnie Willis. Eén van Pat Parelli's mentoren en in mijn ogen een ware paardenfluisteraar, al zou hij zichzelf zo nooit genoemd hebben. Wat trailerladen betreft zei hij: "you're not teaching a horse to load, you're teaching him to unload". Voor iedere stap voorwaarts, mag het paard ook weer achterwaarts. Soms krijgen mensen wel een paard de trailer op, maar durft die er vervolgens niet achterwaarts meer af, omdat dit niet geoefend was.

Ik gebruik altijd de volgende metafoor. Er zijn mensen die niet een gebouw in gaan, voor ze weten waar de nooduitgang is. Is die er niet, dan gaan ze niet eens naar binnen. Uiteraard is dit een vorm van claustrofobie en dat is precies hoe een paard zich voelt bij trailers. Ze zijn zeker bereid op een trailer te gaan, maar ze willen zeker weten dat ze dit zullen overleven en dat ze er weer uit kunnen... en hoe ze er uit kunnen. Het grote voordeel van het paard voorop te laten lopen, ze zelf iedere stap te laten doen en dan even tijd te gunnen om het te laten bezinken, is dat je paard ontdekt/leert/ervaart dat hij het overleefd heeft. Dit klinkt heel dramatisch, maar zo ervaart het paard het. In dit geval gaat het uiteraard over paarden die angst hebben voor de trailer.

Om alvast wat vooruit te springen - met een paard dat niet bang is van de trailer, maar om wat voor reden dan ook bewust niet de trailer op wil, is de oorzaak dat het paard de **controle heeft over zijn EN jouw beweging**. Zodra jij de controle hebt over wanneer, hoe en waarheen jij je benen beweegt en de benen van het paard, is trailerladen van deze zelfverzekerde paarden een fluitje van een cent.

De 'lastigste' situatie is die waar het paard angst heeft voor de trailer EN ook nog jouw beweging weet te controleren. Echter als je het weet en je er bewust van bent, is het geen probleem. Maar ook een bang paard mag je niet over je heen laten lopen. Dit bevestigt voor het paard dat jij niet de leider bent en dus niet voor zijn veiligheid kan zorgen.

Waarom het paard voorop het beste is

Ik ken vele gevallen en heb veel verhalen gehoord over het volgende. "mijn paard loopt achter me aan de trailer op (iemand anders moet dus de stang dicht doen), maar daarna wordt hij onrustig." Dit is te verklaren. Je paard volgt je inderdaad. Teken van een goede vertrouwensrelatie. Maar het paard heeft niet voldoende vertrouwen in zichzelf en de trailer om alleen achter gelaten te worden. Het paard heeft niet zichzelf geladen op jouw suggestie. Een metafoor: Samen met een verlegen kind kun je gerust aan de bar een limonade gaan bestellen. Maar vraag hetzelfde kind het alleen te doen, terwijl de begeleider aan tafel blijft zitten, dan is het een ander verhaal. Een kind kun je moed in praten "je kan het, probeer het maar, enz..." . Een paard echter ...

Nog een voorbeeld uit eigen ervaring. Ik deed met mijn eigen paard een demonstratie op Horse Event. Een stukje verder op (zeker 50 meter) stond een kameel in een paddock. Sceptisch als mijn Nederlands warmbloed paard is, gierde de adrenaline door zijn aderen bij het zien van die kameel, midden in de demonstratie. Ik kon niets meer doen dan van dit incident de demonstratie te maken. Wanneer ik mijn paard liet volgen, kon ik behoorlijk dicht in de buurt komen. Mijn paard voor me uit laten lopen was een veel grotere drempel en in dit geval durfde mijn paard al na 10 meter geen stap meer verder. Ze voelen zich veiliger wanneer ze volgen, maar daar worden ze niet dapperder van. Leer je je paard voor je uit de trailer op te lopen, dan hebben ze zelf stap voor stap de moed verzameld en kun je tevens je paard alleen laden. Het zelfde doet zich voor in het rijden. Het paard

gaat voorop in dit geval. Je mag natuurlijk altijd afstappen en je paard helpen dapperder te worden. Ook dit doe je dan door het paard voorop te laten lopen. Door hem langs het vermeende gevaar te leiden, ben je wel sneller thuis, maar zul je dit iedere keer moeten doen. Vaak wordt gezegd 'stap nooit af'. Maar dankzij de opkomst van Natural Horsemanship kun je op de grond meer bereiken dan vanuit het zadel. Alleen een zeer gevorderde horseman, lost het misschien vanuit het zadel net zo goed op.

Overigens gaat een paard laden in een [trailer met diagonaal opstelling](#) veel makkelijker en ze voelen zich veiliger. Daarover later meer.

Samenvatting:

Paarden leren door ervaring.
Bewust of onbewust. Je moet ze de tijd geven om er op te kunnen kauwen. Doe je dat niet, dan kan alle tijd verloren zijn en heeft je paard niets geleerd ... in ieder geval niet wat je wilde dat hij zou leren.

5. Waar moet je op letten – bij jezelf en bij je paard

Piano spelen is simpel; als je weet op welk moment je welke toets moet raken, en hoe je de toets moet raken, kun je ieder muziekstuk spelen. Dat het zo simpel is, wil niet zeggen dat het makkelijk is. Ik speel zelf sinds mijn achtste gitaar en kan het beamen. Vooral omdat je op zoveel dingen tegelijk moet letten. Je moet eerst de handigheid hebben om alles met de juiste timing te kunnen doen. Als dat eenmaal een tweede natuur is geworden is het simpel en makkelijk. In dit hoofdstuk nog een aantal dingen waar je op moet letten.

Human body language

Veel mensen zijn zich niet bewust van hun lichaamstaal, je paard echter wel. Zoals al eerder besproken in het stukje over beloning is 55% van onze communicatie de lichaamstaal. De 38% intonatie is voor een groot deel non-verbaal en onbewust. Een goede manier om er bewust mee om te gaan is het verschil in lichaamstaal tussen wanneer je iets van je paard vraagt en wanneer niet, te overdrijven. Ik gebruikte meestal de termen: energy up & energy down.

Energy up: Als je wilt dat je paard vlot en soepel vertrekt, moet je dit ook zelf in jouw lichaam doen. Adem in, maak je groter, laat duidelijk zien dat je wat van je paard vraagt. Zo ben je ook klaar om adequaat te reageren als je paard het niet doet.

Energy down: De grootste beloning die je een paard kunt geven. Adem uit, ontspan, maak je kleiner, (aai je paard eventueel). Als je wil, mag je hier gerust “goooooeeed” zeggen, maar met een zachte, ontspannen intonatie. Dus niet luidkeels “GOED ZO! BRAAF!”, terwijl je de hals bijna doormidden slaat. Zachte klopjes geven ontspant de spieren. Ergens in het verleden is het idee ontstaan dat hoe harder je klopjes geeft, hoe groter de beloning, maar zo ervaart het paard het dus niet.

Horse body language

Er zijn een aantal signalen die een paard zal geven die begrip en acceptatie aangeven. Soms moet je hier even op wachten. Ze kunnen het meteen doen, of het kan even duren voor het ‘kwartje’ valt. In dat geval is het een ‘briefje’ zei ik altijd in cursussen. Dan duurt het even voor het beneden is, zoals een blaadje uit een boom. Het belangrijkste signaal is het likken van de lippen. Soms is het heel duidelijk, bij de wat meer introverte paarden is het soms één klein likje binnen in de mond. Het gaat altijd gepaard met wat meer ontspanning in het paard. Nogmaals, veel mensen zijn zich niet bewust van hun energie en lichaamstaal. Ik zelf heb dit ook over de jaren heen steeds moeten bijstellen. Zo was ik met mijn eigen (gevoelig en sceptisch) paard op cursus in Zwitserland bij senior Parelli instructeur Berni Zambail. We waren met iets nieuws bezig, dus wachten op likken en kauwen was belangrijk. Ik wist zeker dat het ‘kwartje’ zou vallen bij mijn paard, dus wachtte ... en wachtte, maar er gebeurde niets. Toen zei Berni, doe eens een stap opzij, weg van je paard. Meteen daarna zakte mijn paard zijn hoofd en ging hij likken en kauwen. Dit was een openbaring voor mij. Ik had totaal niet het idee dat ik nog ‘druk’ uitoefende, maar voor mijn paard was dat wel degelijk zo. Meerdere belangrijke signalen zijn alle vormen van iets meer ontspanning: hoofd/hals lager, knipperende ogen, bewegende oren, ontspannen staart.

Samenvatting:

Let op je non-verbale communicatie. Zelfs je intentie zal te voelen zijn in je energie, wat je paard weer kan oppikken.

6. Redenen waarom paarden niet de trailer op gaan.

Dit is een overzicht van de redenen waarom paarden niet vrijwillig op een trailer gaan:

- Angst (voor de trailer, de klep, de mens, de omgeving, hij wil niet bij de kudde weg)
- Gebrek aan respectvol leiderschap (te dwingend, te zacht, geen voorbereiding, geen plan, gebrek aan motivatie, geen connectie)
- Ongeschikte trailer (te claustrofobisch, te donker, te gammel)
- Slechte ervaringen (tja, deze lijst is eindeloos, maar niet goed met de trailer rijden hoort hierbij)

Misschien is het je opgevallen dat ik dominantie hier niet noem. Ik geloof dat het onze taak is om het gezichtspunt van het paard te begrijpen. Paarden domineren elkaar, enkel om de hiërarchie in de kudde te bepalen, zodat ze zich veilig kunnen voelen, omdat ze dan een leider hebben die ze kunnen vertrouwen en respecteren. De leider van de kudde moet in staat zijn om voor hun veiligheid te zorgen, hen naar nieuwe voedselbronnen te leiden, die ze op dat moment nodig hebben en de leider weet ook altijd water te vinden. O, ja, hij houdt ze ook nog uit de buurt van roofdieren.

Wij mensen zijn degenen die deze perfect-zonder-mensen-levende dieren in een omgeving brengen waar we ze volledig afhankelijk van ons MAKEN. Wij willen dat het paard deel uit maakt van onze 'kudde'. Dat is net als een man die een vrouw dwingt met hem te trouwen (of andersom ☺). Daarom zeg ik niet graag dat een paard dominant is als hij niet doet wat we willen.

Echter, wanneer ze bij ons zijn, zullen ze ook doen wat ze in de kudde zouden doen. Wie is de leider, wie beweegt wie, wie past op onze veiligheid? Paarden weten dat ze moeten eten en drinken en dat roofdieren gevaarlijk zijn. Wij mensen 'denken' te weten wat veilig en gevaarlijk is in onze omgeving. Dus we MOETEN wel de leider zijn voor ons paard. Leiderschap is echter iets wat je moet verdienen. Je paard moet het ermee eens zijn dat jij voor zijn veiligheid kunt zorgen. En in welke taal ga je hem dit duidelijk maken?

Ik zal wat dieper ingaan op het onderwerp 'niet bij de kudde weg willen' verder op in dit Ebook. Wanneer je werkelijk begrijpt hoe je kunt zorgen dat je paard een band met je wil aangaan, zullen alle problemen aangaande angst en gebrek aan leiderschap vanzelf oplossen. Dan zullen trailer laden en andere zaken eenvoudig worden.

Samenvatting:

Redenen waarom paarden niet willen laden:

- Angst
- Gebrek aan leiderschap
- Ongeschikte trailer
- Slechte ervaringen

Het dominantie noemen, is te gemakkelijk

7. Het plan voor trailerladen

Het is belangrijk om te weten dat alles wat in dit Ebook staat eigenlijk voorbereidingen zijn. Je leert je paard trailerladen. Het is uiteraard niet de bedoeling om er iedere keer een heel ritueel van te maken. Uiteindelijk loopt je paard zonder twijfel voor je uit de trailer op. Al moet ik je wel waarschuwen: “the more you know, the smarter your horse will get”. Oftewel, ze weten wat je weet, maar ze weten ook heel goed wat je niet weet. Je moet er dus alert op blijven dat ze je niet te slim af worden.

De factor tijd

Iedere vorm van dwang (waar het paard geen andere keus heeft), zorgt ervoor dat trailerladen de volgende keer evenveel moeite en tijd zal kosten, misschien wordt het zelfs erger. Volg je onderstaand plan en pas je alles toe wat in dit Ebook besproken is, wordt het iedere keer beter. Met veel timing en ervaring soms al na één sessie. Echter neem er de tijd voor die nodig is. Het is ontzettend lonend en je paard is je zeer dankbaar. Vooral bij demonstraties kreeg ik vaak als reactie: “daar heb ik geen tijd voor, om trailerladen op deze manier te doen”, ook al liep het paard aan het eind van de sessie uit zichzelf de trailer op. Wat ze zagen was dat het inderdaad ook wel even tijd kost. Wat ze niet meetelden was dat het de volgende keren steeds minder tijd kost. Een realistisch reken voorbeeld: wekelijks gaat een persoon ergens met zijn paard naar toe (bijvoorbeeld op les of wedstrijd) . Het kost hem een half uur (soms langer) om zijn paard te laden. Ook op de terugweg kost het een half uur tijd. Stel dat dit 40 weken per jaar het geval is, dan is deze persoon per jaar 40 uur bezig met trailerladen. Het lijkt extreem, maar dit komt voor. Als je na het lezen van dit Ebook, het concept een half uur toepast iedere keer als je naar je paard toe gaat, dan ben je na een week al zeker zover dat het je binnen 5 minuten lukt. En dit heeft je hooguit 4 of 5 uur gekost. Kortom, ook de tijdwinst is gigantisch. En dat niet alleen; je zult merken dat er een heleboel dingen beter zullen gaan, ook in het rijden.

Intuïtie

Beslis je om over te gaan naar diagonaal transport, dan gaat het zeer waarschijnlijk nog sneller. Paarden voelen intuïtief aan wat er staat te gebeuren. Om je hiervan een voorbeeld te geven. Ik weet van een situatie waar het paard bijna altijd gewoon iedere willekeurige trailer op liep zonder problemen. Op een dag weigerde dit paard een bepaalde trailer in te gaan. Met wat dwang lukte het toch en vervolgens zakte het paard door de bodem van de trailer. Intuïtief wist dit paard dat hij een onveilige situatie tegemoet ging. Die paarden die gevoelig zijn voor het verliezen van hun balans bij in de rijrichting staan, lopen met veel meer vertrouwen een trailer in met diagonaal opstelling. Ook is bekend dat veel paarden wel een vrachtwagen in gaan, maar geen trailer. Paarden vertrouwen op hun eigen intuïtie.

Het plan in een notendop:

- Basic moves: controle over de beweging, vlot vertrek
- Simulaties met obstakels
- Naderen en terugtrekken
- Balans tussen comfort en discomfort
- Beloon iedere goede poging of verbetering.
- Rechte lijn

Het concept

Stel iemand doet de suggestie om bungee jumping te proberen. Je aarzelt maar ze weten je mee te nemen. Ze bevestigen het elastiek aan je voeten (zoals je het halster aan je paard doet) en daar sta je dan. Nog steeds ben je niet overtuigd, maar zolang niemand je dwingt ben je **bereid het te proberen**. Je gaat aan het randje staan, de angst giert door je lichaam dus je doet een **stap terug**. Je verzamelt moed en gaat weer naar het randje, deze keer iets verder. Je blijft naderen en terugtrekken tot **JIJ beslist** te springen. Heel de tijd had jij de keus om het wel of niet te doen. Dit is de rode draad voor het trailerladen. Stel ook altijd een vraag aan je paard die ze met 'ja' kunnen beantwoorden. Dus doe niet de suggestie 'spring nu van de brug met dat elastiek aan je voeten'. De kans is zeer groot dat het antwoord 'NEE!!!' is. Maar op de suggestie 'neem een stap dichterbij naar de rand, zo ver als je durft/wilt, je mag altijd weer terug' zal het antwoord zeer waarschijnlijk 'ja' zijn.

Basic moves

In hoofdstuk 3, Termen en definities, heb ik het gehad over de 'basic moves'. De eerste stap van het trailerlaadplan is zorgen dat jij controle hebt over de beweging. Zorg dat jij je paard voorwaarts en achterwaarts kunt vragen, maar ook voor- en achterhand wijken en zijwaarts. Beloon je paard uitbundig wanneer ze goed wijken. Zorg daarna ook nog even voor een 'vlot vertrek'.

Simulaties met obstakels

Als een paard een trailer op gaat, moet hij ergens op (de laadklep en bodem), tussen (de zijwanden van de trailer), onder (het dak) en in (de gehele trailer wanneer de deur achter hem dicht gaat). Al deze situaties kun je van te voren al eens simuleren. Over een balk of plank. Tussen obstakels door. Ergens onderdoor. Zorg dat het veilig is en vooral ook dat je paard ervaart dat het veilig is.

Naderen en terugtrekken

Bij naderen gaat het voornamelijk om het moment van vertrek. Dit moment moet vlot, assertief, zelfverzekerd met de juiste intentie en precisie uitgevoerd worden. Een paard wat ieder moment klaar is voor vertrek in iedere richting, heeft de aandacht op jou. Hoe meer je dit bereikt, hoe meer ze mentaal, emotioneel en fysiek 'verzameld' zijn.

Hoe ver moet je terugtrekken? Zowel bij de mens die bungee jumping probeert als bij het paard dat angst heeft voor de trailer, moet je zover terugtrekken tot waar ze zich weer veilig voelen, weer adem kunnen halen en de angst kunnen loslaten (en dat gaat alleen met ontspanning). Eén keer, tijdens een cursus die ik gaf in Engeland, was ik een paard van een student aan het trailerladen met een 45'lijn (lengte 15 meter). Deze was net lang genoeg, ik moest zelfs nog een stukje meerennen,

want het paard wilde in galop zeker 20 meter van de trailer weg. Een korte tijd later liep het paard echter uit zichzelf de trailer op. Het had echt even de behoefte om ver van de trailer weg moed te verzamelen en dat was voor dit paard niet mogelijk dichtbij de trailer. Daar was de 'druk' nog te groot. Vaak is terugtrekken door een aantal passen achterwaarts te vragen al ver genoeg. Deze passen achterwaarts zijn tevens een goede oefening (teaching to unload) en geven je controle over de beweging. Als je er op let, kun je duidelijk aan het paard zien of die nog verder van de trailer weg wil.

Door naderen en terugtrekken goed te gebruiken, komt het paard over zijn angst heen. Het paard voelt zich niet gedwongen, heeft altijd een keus. Echter jij hebt de controle over de beweging van en naar de trailer en vooral ook controle over jouw persoonlijke ruimte.

Het succes van trailer laden komt neer op een delicate balans tussen:

Wanneer te naderen – wanneer terug te trekken

Hoeveel comfort bij de trailer – hoeveel discomfort weg van de trailer

Comfort / discomfort

Eén ding is zeker. Het is belangrijk dat de trailer zelf comfortabel moet worden. Om dit duidelijk te maken aan een dier dat niet in woorden kan praten speel je het 'warmer-kouder' spelletje, wat iedereen wel kent van vroeger. Paarden hebben de intelligentie van een kind van vier. Geef ze een simpele puzzel en ze voelen zich succesvol wanneer het lukt. Is de 'puzzel' te moeilijk voor het paard om op te lossen, dan worden ze onzeker. En 'onzeker' voor een prooidier betekent doodsangst. De puzzel voor het paard is: waar is het comfort! Uiteraard uiteindelijk in de trailer, maar dit moet je in stapjes duidelijk maken. Iedere stap dichterbij de trailer is reden voor een moment van comfort. Weg van de trailer betekent discomfort (oncomfortabel). Hier hoeft je vaak niet veel voor te doen. Ze alleen al in beweging houden weg van de trailer is vaak al genoeg. Je zult wel je fantasie moeten stimuleren. Alleen cirkels zijn geestdodend en funest voor je relatie. Doe bijvoorbeeld ook sprongetjes, achterwaarts en zijwaarts. Door sommigen wordt geloofd dat achterwaarts een 'straf' is. Dit is absoluut niet zo en mag ook nooit zo gebruikt worden. Ik zag eens in een stapmolen een paard over het tussenschot met zijn buurman achter hem spelen. Het ene paard draafde voorwaarts de andere achterwaarts, terwijl ze in elkaars neus probeerde te bijten.

De praktijk

Het volgende is slechts een voorbeeld van hoe het in de praktijk werkt. Een speciale aanpak voor alle types paarden en situaties is voor producten die dit Ebook mogelijk zullen opvolgen. Stel je begint net met trailerladen en gaat met je paard naar een trailer met laadklep (als voorbeeld). Nu is er nog geen sprake van een puzzel oplossen. Maar daar waar je paard zegt: stop ik ga niet verder, geef je even comfort. Onthoud de plek waar dit was op de centimeter nauwkeurig. Doe je dit niet, dan heb je kans dat je mooie kansen om te belonen misloopt, of juist te ver over de drempel gaat. Dit laatste

zorgt voor verlies van vertrouwen (denk aan bungee jumping en iemand geeft je een duwtje). Je trekt terug (eventueel slechts een aantal passen achterwaarts) en vraagt je paard opnieuw voorwaarts. Gaat je paard minder ver dan de eerste keer, dan geef je hiervoor geen comfort. Ging hij bijna tot dezelfde plek, dan kun je hier nog wel belonen om te bevestigen aan je paard dat hij de 'puzzel' goed aan het oplossen is (geeft een gevoel van succes). Echter dit doe je maar een paar keer, anders is er geen motivatie om ooit verder te gaan dan deze plek. Zeer waarschijnlijk zal deze plek in het begin ergens voor de laadklep zijn, soms meters weg van de trailer. Na dit een aantal keren herhaald te hebben, zullen ze plots nieuwsgierigheid vertonen in de laadklep. *Angst verdwijnt, wanneer nieuwsgierigheid verschijnt*. Beloon dit!!! Laat snuffelen en eventueel schrapen of stampen met de voorbenen toe. Zie het als testen of het ijs dik genoeg is om op te staan. Jij weet dat de laadklep en trailer veilig zijn. Het gaat er hier om dat je paard dit ontdekt.

Nogmaals, een paard houdt niet van gammele, rottende, donkere, smalle trailers. Deze horen naar mijn mening op de sloop en zou ik nooit gebruiken om je kostbare, gevoelige viervoeter in te vervoeren.

We zijn dus nog steeds bezig met naderen en terugtrekken. Iedere keer wanneer je paard een duidelijk zichtbare vordering heeft gemaakt, kun je een stukje weg van de trailer gerust een kop koffie/thee drinken. Oftewel even relaxen. Ook zijn alle momenten van verbetering een goed moment om er die dag mee te stoppen. Dat het paard nog niet op de trailer stond, maakt niet uit. Wat je beloont is de attitude van het paard, naar jou toe en naar de trailer toe.

Wanneer je een stukje weg van de trailer weer je paard in beweging vraagt, doe je dit iedere keer weer vlot, assertief, zelfverzekerd, maar met een vriendelijke intentie. Je kunt weg van de trailer ook weer even een aantal 'basic moves' herhalen. Een aantal cirkels naar beide kanten, wat zijwaarts en een sprongetje. Hier zijn geen regels; het gaat erom dat jij je paard beweegt en de volledige controle hebt over zijn beweging. Heb er lol mee; het is geen 'werk', maar 'spel'.

Op een gegeven moment ben je zover dat je de voorbenen op de laadklep hebt. Tot zover komen de meeste mensen wel, echter nu hebben we een solide basis gelegd. Het paard zal de puzzel beginnen te doorzien: "hoe meer ik mijn best doe weer een stap verder te nemen, des te langer krijg ik daarna comfort (de puzzel=vind het comfort)". Jij verlegt steeds de plek waar het paard comfort krijgt. Hoe motiveer je ze te zoeken naar comfort? Door discomfort te creëren. Wat is oncomfortabel? Alles wat net zoveel of meer druk uitoefent dan een vlieg. Zet ze in beweging, controleer de beweging. Hoe minder jij hier je benen moet bewegen, hoe beter.

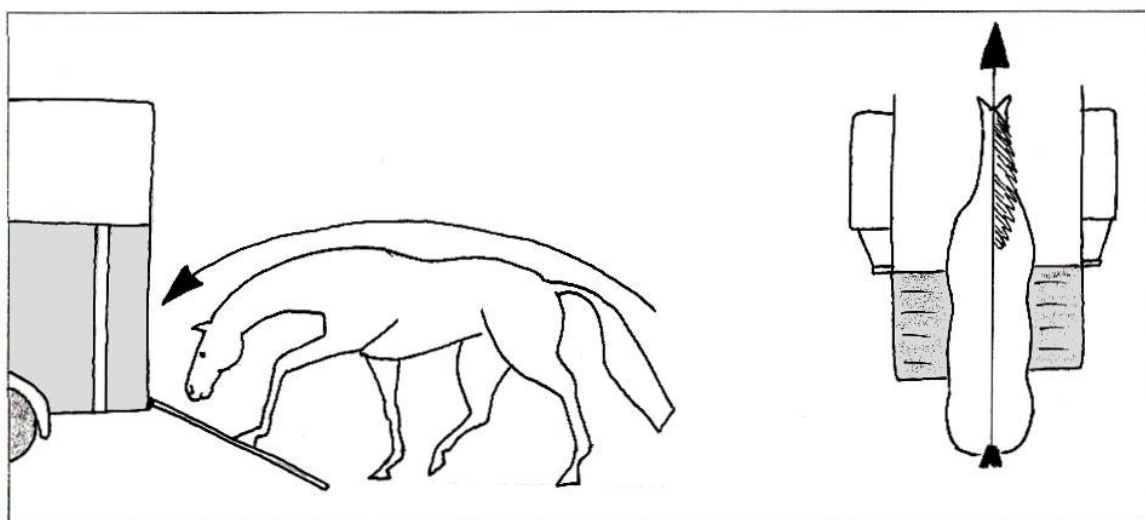
Zoals ik al eerder meldde, een laadklep heeft eerder een nadeel dan een voordeel. Het moment van voorbenen in de trailer is voor de meeste paarden al spannend genoeg. Met een laadklep is dit net het moment waar ook de achterbenen op de klep moeten. Blijf al het bovenstaande herhalen en dan kom je hier wel. De voorbenen de trailer in, is de volgende drempel. Vergeet niet dat op dit moment het hoofd en de hals zich al in de trailer bevinden.

De rechte lijn

Er is nog een factor die meespeelt voor het succes: de rechte lijn. Net als bij dressuur, is ook bij trailerladen rechtrichten heel belangrijk. In de klassieke rijkunst gaat het rechtrichten heel ver en is

ook zeer belangrijk. Hier bedoel ik het slechts heel simpel. Juist omdat trailerladen zo'n uitdaging is voor veel paarden en/of mensen, zijn de **principes** van Horsemanship zo belangrijk en toe te passen op iedere oefening van iedere discipline. Rechtrichten geldt niet alleen op het fysieke vlak. Alle paarden (en mensen) zijn van nature 'scheef', gebogen, links of rechts. Wanneer je hier veranderingen in gaat brengen, krijg je te maken met mentale, emotionele en fysieke aspecten. Zoals bij (Natural) Horsemanship is de rode draad door dit Ebook vooral het mentale en emotionele aspect. *"a brace in the body is a brace in the mind"*, oftewel iedere vorm van verzet of spanning in het lichaam, heeft een mentale (of emotionele) aanleiding.

Een paard wat mentaal begrijpt wat de bedoeling is, er emotioneel helemaal OK mee is, loopt ontspannen, in balans en recht de trailer op. Je zult zelfs zien dat ze door het hele lichaam goed bewegen.

Een moment waar je 'scheefheid' zult kunnen ontdekken in je paard (en misschien ook in jezelf) is juist bij het trailerladen. Een paard laat zien wat hij denkt. Daar waar de neus naar toe wijst of waar de ogen naar toe wijzen, is waar hij naar toe wil. Dit zorgt voor buigingen in de hals (en in mindere mate in het lichaam) en kunnen 'gecorrigeerd' worden. Belangrijk hier is dat je niet rechtlijnig denkt en een symptoom probeert te bestrijden. Ik zal een paar simpele voorbeelden geven. Er zijn nog veel meer voorbeelden, maar dat is voor het vervolg van dit Ebook.

1. Je paard staat voor de trailer met de neus of ogen op jouw gericht. Deze situatie los je op door je paard opnieuw de trailer te laten benaderen en dan iets meer energie te richten naar de neus. Valkuil: zelf je benen bewegen.
2. Je paard staat voor de trailer met de neus of ogen van je weg gericht. Deze situatie los je op door je paard opnieuw de trailer te laten benaderen en dan iets meer energie te richten op de schouder. Valkuil: aan het halster trekken.

Dus ook ieder moment dat je paard recht voor de trailer staat (maakt niet uit hoever hij al op de klep of in de trailer staat), dit moet je belonen. Het is voor het paard een stukje van de puzzel; waar is het comfort. In een rechte lijn voor de trailer en uiteindelijk in de trailer.

Laden van zelfverzekerde paarden

Zoals ik in hoofdstuk 4 al meldde ... met een paard dat niet bang is van de trailer, maar om wat voor reden dan ook bewust niet er op wil, is het probleem dat het paard de **controle heeft over zijn EN jouw beweging**. Zodra jij de controle hebt over wanneer, hoe en waarheen jij jouw benen beweegt en de benen van het paard, is trailer laden makkelijk. De werkelijke reden is vaak dat ze niet bij de kudde weg willen. Hier komt het dan weer heel erg aan op de relatie en je leiderschap. Als je het paard ervan kan overtuigen dat jij voor zijn veiligheid kan zorgen, dan wordt het trailerladen weer makkelijker. Zorg voor een goede balans tussen comfort en discomfort. Bij teveel comfort, worteltjes en lief vragen of je paard te trailer in wil, lopen ze over je heen of gewoon van je weg. Oftewel zij hebben controle over hun en jouw beweging. Bij te veel discomfort ontstaat er dwang en als je dit Ebook leest, was je er al van overtuigd dat dit niet (meer) de weg is.

Geduld (...en andere emoties)

Nee, we zijn er nog niet. Want vaak werd ik gevraagd: “waar haal je het geduld vandaan”. Mijn antwoord was dan: “omdat ik weet dat dit werkt”. Nu je behoorlijk wat theorie over trailerladen hebt opgenomen, kan deze kennis wel degelijk bijdragen aan het hebben van meer geduld. Dan heb je namelijk vertrouwen dat het gaat werken. Heb je dat vertrouwen nog niet, laat mij dan weten wat je twijfel is, zodat ik een volgend hulpmiddel voor trailerladen daarop kan aanpassen. In sommige gevallen zal het nog niet zo makkelijk zijn.

Dus nu praat ik over de emoties van de mens. Je kunt nog zoveel kennis en ervaring hebben over trailerladen en je timing kan perfect zijn, toch geeft dit nog niet de garantie dat het je gaat lukken. Als je het niet met de juiste intentie, attitude en zonder negatieve emotie kunt doen, is het resultaat daar ook naar. Misschien lukt het je wel en zal het wat langer duren, maar dan gaat je paard nog steeds met een vervelend gevoel de trailer in.

Ik zou hier ook een heel boek over kunnen schrijven. Misschien doe ik dat ook nog wel eens. Er zijn echter al heel veel goede boeken. Voor diegenen die interesse hebben om zichzelf op het emotionele vlak te ontwikkelen, zijn er vele mogelijkheden. Ik heb me de afgelopen 3 jaar erg verdiept in loslaten en spiritualiteit. (zie verder www.eddymodde.info) Er zijn twee boeken die ik heel erg kan aanraden:

‘Power vs Force’ door David R. Hawkins

Hierin wordt uitgelegd dat niet zozeer de actie die je neemt het resultaat zal bepalen, maar de intentie waarmee je het doet. En de intentie heeft hier betrekking op de emotie die je op dat moment ervaart. Een emotie (e-motion=energy in motion) is energie die met een bepaalde frequentie vibreert. De lage frequenties als verdriet, angst en boosheid hebben een negatieve invloed op je acties. Emoties met een veel hogere frequentie, zoals acceptatie en liefde hebben een veel positievere invloed. Dit verklaart ook weer waarom het bij ‘paardenfluisteraars’ allemaal vanzelf lijkt te gaan. Niet alleen hebben ze de handigheid en timing, maar hun gemoedstoestand is van een zeer hoge frequentie. Paarden worden ook steeds meer in therapie en management training gebruikt. En dat is niet vreemd, omdat dit gevoelige wezen alles spiegelt, voornamelijk dus ook de innerlijke gevoelens en emoties. Je kunt ze voor een paard niet verbergen. Voor een mens overigens ook niet, alleen speelt dat zich op het onbewuste vlak af.

'De kracht van het Nu' door Eckhart Tolle (engelse versie: The Power of Now)

Een schrijver die nog veel verder gaat, is Eckhart Tolle. Zo simpel als de titel is, zo krachtig is het effect van werkelijk in het nu leven. Beide fragmenten van de films die ik eerder noemde, gaan over in het 'nu' zijn. Dit is altijd het enige belangrijke moment. Zowel het verleden als de toekomst is alleen mogelijk in je denkwereld.

Ik ben zelf ook een grote fan van 'honden fluisteraar' Cesar Milan. Cesar heeft geen methode of programma, maar gebruikt honden psychologie en legt uit hoe de mens altijd kalm en assertief moet zijn.

Emoties onder controle krijgen

Jaren geleden las ik het boek 'Psycho Cybernetics' van Maxwell Maltz. Er is een eenvoudige manier om je emoties de baas te worden, door **je reactie erop uit te stellen**. Wanneer de emotie of het gevoel geen weerstand tegen komt, zal deze verdwijnen. Sta ze toe er te zijn, zonder ze te willen veranderen, want dat houdt ze juist in stand. Ook wanneer je je gaat afvragen hoe je er aan komt, of zaken uit het verleden willen veranderen, maakt gedachten, herinneringen en gevoelens echt. Ze zijn niet echt. Je moet je ervan bewust worden dat emoties slechts energie zijn. We denken dat we op de wereld buiten ons reageren, maar in feite reageren we op hoe we ons van binnen voelen. Het enige wat je nodig hebt, is een sterke intentie en focus om te accepteren wat zich in dit moment voordoet. Op deze manier kun je het volgende moment meer creëren zoals je zou willen dat die was. Door dit consequent vol te houden en momentum te creëren, kun je zo je leven tot een paradijs maken.

Er zijn vele voordelen aan het beheersen van je emoties (naast het je continue goed voelen ☺). Een daarvan is dat je intuïtie sterker zal worden. Dit is zeer nuttig wanneer je met paarden bezig bent.

De ideale paardenpersoon zou een kruising zijn tussen een man en een vrouw. Over het algemeen moeten mannen meer liefde en geduld gebruiken. Vrouwen moeten leren assertiever te zijn. Hoe beter we zelf gebalanceerd/gecentreerd zijn, des te beter zijn we in staat met het paard te communiceren.

Samenvatting:

- Basic moves: controleer de beweging, vlot vertrek
- Simulaties met obstakels
- Naderen en terug trekken
- Balanceer comfort en discomfort
- Beloon de kleinste poging en verbetering
- Rechte lijn

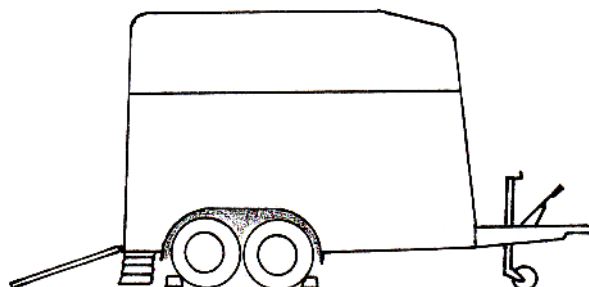
Krijg je eigen emoties en die van je paard onder controle. Het is eenvoudiger dan je denkt, je hebt alleen een sterke intentie nodig.

8. Extra Tips

Oefenen

Zet je trailer ergens neer waar je regelmatig kunt oefenen. Liefst in een open ruimte, op goede bodem. Ik adviseer niet om de trailer langs de muur te parkeren of om een zeer kleine ruimte om de heen trailer te creëren. Dit zijn weer vormen van 'dwang' omdat je het paard geen keus biedt. Op de manier zoals de tekening hiernaast hoeft er niet perse een auto voor te staan. Ondersteun de achterkant van de trailer met stevige blokken. Leg ook blokken voor en achter de wielen. Als je de handrem gebruikt, moet je zeker zijn dat die niet blijft hangen als je de trailer weer wilt verplaatsen. Dit heb ik regelmatig gezien en heb het zelf ook eens meegemaakt.

De veilige volgorde

Het lijkt overbodig het te melden, maar het komt nog steeds voor. Bij het laden van het paard: eerst de stang erachter, dan pas vastbinden. Om uit te laden: eerst je paard losmaken, dan pas de stang verwijderen. Zelfs voor een getraind paard die op de juiste manier heeft geleerd om vast te staan, kan de verrassing zo groot zijn, dat hij toch in paniek raakt als hij nog blijkt vast te staan met het halster als de stang wordt verwijderd. De gevolgen kunnen zeer heftig en ernstig zijn. Ik kan overigens vele tips geven om paarden te leren vast staan. Vele paarden gaan nog steeds hangen met allerlei ongewenste gevolgen. Misschien een onderwerp voor een volgende Ebook?

Diversen

Let bij een 1½ paardstrailer op dat je paard zich niet probeert om te draaien. Ze kunnen klem komen te zitten. Altijd recht terug achteruit. Een goede gewoonte en prima oefening.

2 paardstrailer: Je kunt het schot in het begin iets schuin zetten. Laad je paard. Paard er weer uit. Schot iets minder schuin en opnieuw laden. Herhaal dit, tot het paard met tussenschot recht er in loopt. Voordeel van een 2 paards is, dat je aan de andere kant van het tussenschot naast je paard kunt meelopen, zodat jij en vooral ook je tenen veilig blijven tijdens het oefenen.

Accepteren i.p.v. tolereren

Hoe kun je paarden zover krijgen dat in plaats van de trailer te tolereren, ze het gaan accepteren en deze zelfs als een veilige en comfortabele plek gaan zien? Het antwoord hierop is lange trips!!! Vaak gaan mensen korte stukjes rijden met het paard in de trailer, om ze te laten wennen. Het idee is goed en kan werken, maar je weet nu dat je ook de state-of-mind beloont. Wat denkt je paard op het moment dat je hem na een aantal korte ritten weer gelijk uitlaadt? In het jaar 2005 ben ik voor een aantal demonstraties en cursussen met paard en trailer naar Zweden gereden. 2400 km enkele reis.

Ik deed de trip in 3 dagen. Mijn paard ging goed op de trailer en ik was eigenlijk bang dat ik het zou verpesten door de lange trip. Het tegendeel was waar; de acceptatie werd juist groter.

Niet (altijd) gelijk uitladen bij aankomst

Je paard leert altijd iets. Vaak als ik 's avonds terug thuis kwam na een demo of cursus, was het eerste wat ik deed mijn paard uitladen. Want je denkt dat hij dit wel verdiend heeft. Ondanks dat dit zeker waar is, ging het tegen me werken. Hij werd iedere keer onrustiger zodra hij merkte dat we thuis waren. Het had niets met de trailer te maken, maar de verbondenheid met zijn kudde. Toen ik dit patroon doorzag, laadde ik eerst mijn zadel e.d. uit en wachtte ik tot acceptatie: "ok, ik wacht wel tot jij me er uit laat". Dit voorkomt ook dat ze met hun hoeven gaan schrapen bij een rood stoplicht en tankstations e.d.

Welk halster gebruiken om je paard vast te zetten

Er wordt vaak angstig gereageerd op het vast zetten van een paard met een touw halster. De normale stal halster zouden breken bij calamiteiten. Het is dus absolute noodzaak om er voor te zorgen dat je paard ok is met de trailer. Dat concept heb je nu middels dit Ebook. Heel eerlijk gezegd, ben ik voor het volgende principe: *als mijn paard niet vrijwillig de trailer op gaat, dan blijf ik thuis*. Dit klinkt extreem, maar geen enkel halster gaat je paard redden, als jij je paard niet helpt over angsten heen te komen. Het zit hem dan ook niet in het halster, maar in de principes en de voorbereidingen. Ik had alleen maar touwhalsters en zou niks anders willen. Een paard moet leren vast te staan, eerst op allerlei andere plaatsen ... dan pas in de trailer. Zoals eerder gezegd, misschien een goed onderwerp voor een volgend Ebook.

9. De voordelen van diagonaal trailers

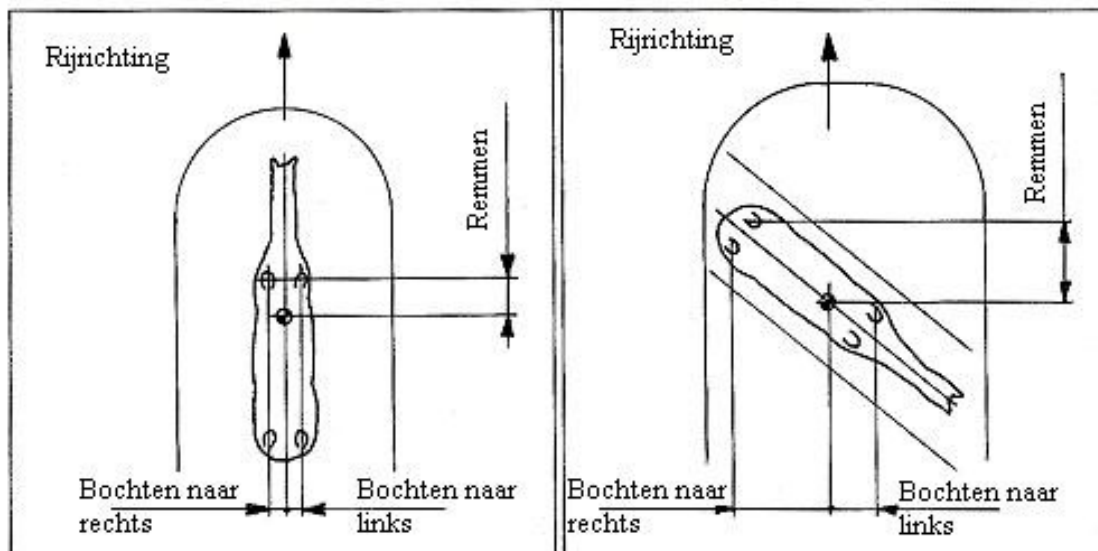
Ik nodig je uit om je alle theorie en tips in dit Ebook eigen te maken. Geloof niets zomaar van wat ik zeg ... bewijs aan jezelf dat het voor jou werkt. Dat zal wat tijd en energie kosten. Je kunt het jezelf en je paard nog veel makkelijker maken door een trailer aan te schaffen met diagonaal opstelling. **Het verschil is niet klein, maar gigantisch.** Vervoer je een paard los in een trailer of vrachtwagen, dan gaan ze ook schuin staan met de staart in de rijrichting.

Om dit goed over te kunnen brengen, hier eerst de grote nadelen van het in de rijrichting staan. Hiervoor moeten we kijken naar de bouw van het lichaam van een paard. De lange, gespierde hals zorgt er voor dat in stilstand 60% van het totale lichaamsgewicht op de voorhand rust. Dit maakt dat vooral remmen en bochten het paard nog meer voorover doen vallen. Ze kunnen letterlijk het gevoel krijgen dat ze op hun neus gaan vallen. Dit verklaart waarom veel paarden tegen de achterstang gaan duwen of tegen de zijschotten gaan leunen. Nu overal steeds meer rotondes komen, wordt dit er niet beter op. Bij iedere rotonde wordt het paard 3 keer uit balans gehaald. Ik geef altijd als tip om zo te rijden alsof er een vol kopje koffie op je dashboard staat. Verspil je geen druppel, dan is de middelpunt-vliedende-kracht* die het paard ervaart minimaal en wordt hij niet of nauwelijks uit balans gehaald. Opgegroeid op een boerderij heb ik van jongs af aan veel geholpen met de kleine pakjes hooi en stro op een wagen te laden. Als je bovenop staat, met niets om je aan vast te houden, weet je precies hoe een paard zich voelt. En zoals een paard die los op een trailer ook schuin gaat staan (zoals dat in Amerika legaal is), ga je zelf op een wagen ook schuin staan, als je niets hebt om je aan vast te houden. Probeer het eens uit in de bus, trein of tram.

In de praktijk moeten we toch vaak plots remmen of uitwijken of zijn we wat meer gehaast dan goed is voor het paard zijn balans. Ik beweer hier niet dat je met een diagonaal opstelling hard door bochten kan gaan en ongeoorloofd kunt remmen. Pas nog steeds dat principe toe van het kopje koffie op je dashboard. Wanneer de paarden diagonaal staan, draaien ze door de bocht en kunnen ze hun gewicht makkelijker over de vier benen verdelen. Balans is instinctief zeer belangrijk voor een vluchtdier. Veel paniek bij paarden tijdens het rijden, is te wijten aan hun gevoel van onbalans.

Op de volgende tekening kan ik eindelijk mijn opleiding HTS werktuigbouwkunde gebruiken om theoretisch te onderbouwen waarom diagonaal vele malen beter is. Dit symbool geeft het zwaartepunt van het paard aan. De pijlen geven de afstand aan van het zwaartepunt tot het been waar de balans mee gecompenseerd moet worden. Hoe groter de afstand, hoe minder de benodigde kracht. (vergelijking: als je een deur dicht duwt bij de deurkruk is daar een kleinere kracht voor nodig dan wanneer je dicht bij de scharnieren duwt.)

*: Middelpunt vliedende kracht – Dit is de kracht die ontstaat bij het nemen van een bocht. Het beste voorbeeld is misschien dat je een emmer met wat water boven je hoofd kunt ronddraaien, zonder dat het water er uit valt. Door de middelpunt vliedende kracht blijft het water op zijn plek.

Een aantal opmerkingen bij de tekening. Op de rechtse tekening staat het paard diagonaal met de staart in de rijrichting. Dit is de allerbeste positie aangezien die vooral voor remmen de beste balans geeft. Je kunt er ook voor kiezen het paard met het hoofd in de rijrichting te plaatsen.

Een paard zal om zijn balans te verbeteren zijn benen wat uit elkaar spreiden. In de tekeningen heb ik dit niet gedaan, maar ze gewoon vierkant 'neergezet'. Door meer spreiding van de benen zal de balans alleen maar beter worden. In een rechtgeladen tweepaardstrailer is de spreiding beperkt. Dit is te zien op de schets op pagina 5.

Samenvatting:

Houd rekening met je paard tijdens het rijden. Bij het vervoeren van paarden, laat je ego thuis. Je paard zal respect voor je krijgen en plezier krijgen in de ritjes met de trailer. Op deze manier zal het laden alleen maar beter worden.

Laat je emoties ook thuis. Wees niet bang dat er iets zal gebeuren en maak je ook geen zorgen of je paard OK is. Ze pikken deze energie op en het zal jullie geen van beiden goed doen.

10. Casestudie

Er komen nog meer cases in het vervolg, maar hier alvast een die kort en krachtig voor zichzelf spreekt.

Meest grappige trailerlaad sessie

Na een cursus in Lunteren zou ik een paard voor iemand vervoeren die zou meedoen met een cursus bij mij thuis in Oostburg. Ik ging te werk zoals altijd en het leek erop dat het even zou duren (misschien 20 minuten) voor het paard met vertrouwen de trailer in zou gaan. Na ik denk nog geen 10 minuten begon het plots te regenen. Niet zachtjes, maar best een stevige plensbui. Het paard keek omhoog, bedacht zich enkele seconden en liep vervolgens zelf helemaal de trailer in. Zo zie je maar hoe sommige paarden hun comfort het belangrijkst vinden.

11. On-line Video Cursus 'Trailerladen met Eddy Modde'

Door het lezen van dit Ebook heb je nu genoeg theoretische kennis en begrip van het concept.
Bekijk nu video deel 1.

Succes en veel plezier!

Heel hartelijk dank!

Ik waardeer het zeer dat je de tijd hebt genomen om dit Ebook te lezen.
Ik wil heel graag weten wat je ervan vond.

Laat eventueel een comment achter op www.diagonaal-paardenvervoer.com of stuur een email naar info@trailerladen.ws. Het zal mij helpen dit Ebook nog beter te maken, alsmede de artikelen op mijn blog en toekomstig video materiaal.

Voeg me toe op [Facebook](#) voor meer persoonlijk contact.

Nogmaals bedankt, en ik wens je niets minder dan succes met laden van je paard in de trailer.

Eddy Modde

Nog een laatste verzoek. Ik heb veel tijd en moeite geïnvesteerd in wat ik nu weet en kan en heb dat in dit Ebook gedeeld. Ik vraag je vriendelijk om dit E-book niet te distribueren of met anderen te delen. Stuur anderen in plaats daarvan naar mijn website zodat ze het zelf kunnen downloaden.